

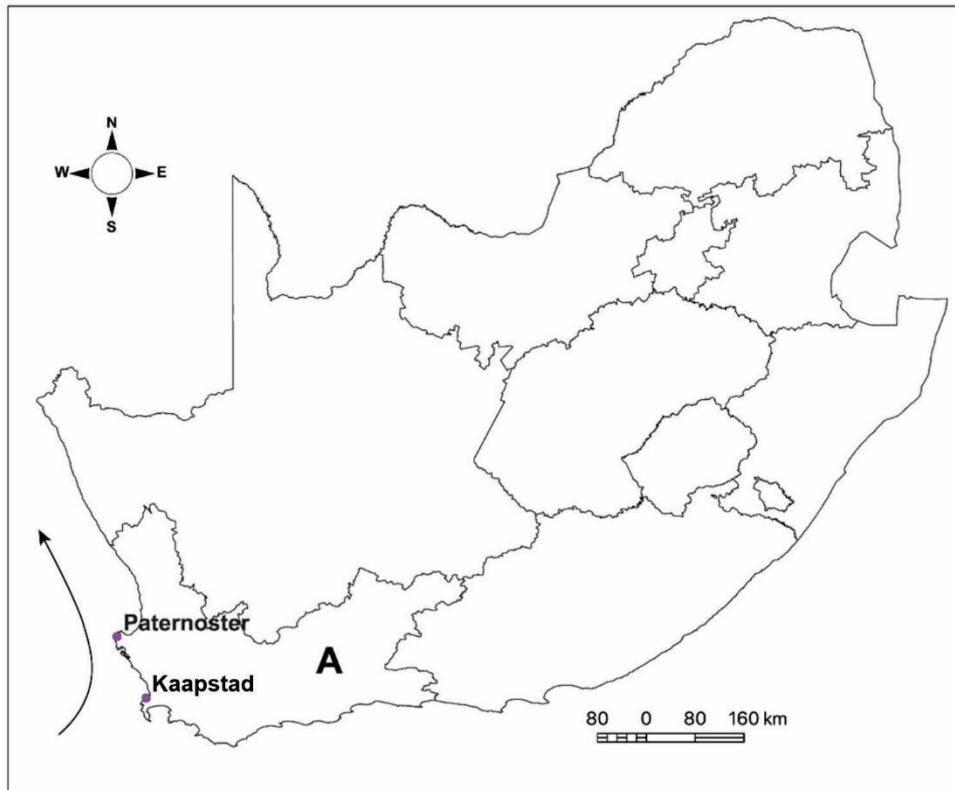
Topographic map symbols

Topografiese kaartsimbole

Topographic map symbols

Topografiesekaartsimbole

National Freeway; National Route		Nasionale Deurpad; Nasionale Roete
Arterial Route		Hoofverkeersroete
Main Road		Hoofpad
Secondary Road; Benchmark		Sekondêre Pad; Hoogtemerk
Other Road; Bridge		Ander Pad; Brug
Track and Hiking Trail		Dowwe Pad en Voetslaanpad
Railway; Station or Siding		Spoorweg; Stasie of Sylyn
Other Railway; Tunnel		Ander Spoorweg; Tonnell
Embankment; Cutting		Opvulling; Deurgrawing
Power Line		Kraglyn
Built-up Area (High, Low Density)		Beboude Gebied (Hoë, Lae Digtheid)
Buildings; Ruin		Geboue; Murasie
Post Office; Police Station; Store		Poskantoor; Polisiestasie; Winkel
Place of Worship; School; Hotel		Plek van Aanbidding; Skool; Hotel
Fence; Wall		Draadheining; Muur
Windpump; Monument		Windpomp; Monument
Communication Tower		Kommunikasietoring
Wind Turbine; Wind Farm		Windturbine; Windplaas
Satellite Antenna; Solar Panel Array		Satellietantenna; Sonkragplaas
Trigonometrical Station; Marine Beacon		Peilbaken; Seevaartbaken
Lighthouse and Marine Light		Vuurtoring en Seevaartlig
Cemetery; Grave		Begraafplaas; Graf
International Boundary and Beacon		Internasionale Grens en Baken
Provincial Boundary		Provinsiale Grens
Protected Area		Bewaringsgebied
Perennial River		Standhoudende Rivier
Perennial Water		Standhoudende Water
Non-perennial River		Nie-standhoudende Rivier
Non-perennial Water		Nie-standhoudende Water
Dry Watercourse		Droë Loop
Dry Pan		Droë Pan
Marsh and Vlei		Moeras en Vlei
Pipeline (above ground)		Pyplyn (bo die grond)
Water Tower; Reservoir; Water Point		Wattoring; Reservoir; Waterpunt
Coastal Rocks		Kuslynrotse
Prominent Rock Outcrop		Prominente Klipbank
Erosion; Sand		Erosie; Sand
Woodland		Beboste Gebied
Cultivated Land		Bewerkte Land
Orchard or Vineyard		Boord of Wingerd
Recreation Ground		Ontspanningsterrein
Row of Trees		Ry Bome
Mine Dump; Excavation		Mynhoop; Uitgraving

VRAAG 1 KAARTVAARDIGHEDE EN FLUVIALE GEOMORFOLOGIE**Figuur 1 – Liggingskaart en feitелêer**

[Bron: IEB kartograaf]

- Paternoster, wat in 1863 gestig is, is een van die oudste vissersdorpe aan die Weskus van Suid-Afrika.
- Die naam beteken 'Ons Vader' in Latyn en verwys óf na die gebede van die Portugese skipbreukelinge toe die skip gestrand het óf na die krale wat die Khoi (Khoekhoe) stam gedra het.
- Die besondere kuslyn met steil krans en wit rotse maak hierdie een van die mooiste strande en 'n gewilde toeristebestemming.
- Hierdie streek is belangrik vir Suid-Afrika se kommersiële visserybedryf. Die dorpie het 'n kreefbedryf sowel as visplase terwyl die plaaslike inwoners haring vang en verkoop en ook mossels van die rotse af versamel.
- Kalksteen was volop in die gebied en was baie in die boubedryf gebruik. Witgekalkte huise en vissermanskuse oorheers die dorp se argitektuur. Deesdae is die dorp beter bekend as 'n toeristesentrum en nie as 'n vissersdorp.

[Bron: Aangepas vanaf <<https://www.paternoster.co.za/paternoster/history>>]

1.1 Verwys na die liggingskaart op bladsy 3 en **merk** die korrekte antwoord.

1.1.1 Die hoofstad van die provinsie hierbo is die ... nasionale hoofstad.

geregtelike		
wetgewende		
uitvoerende		
administratiewe		(1)

1.1.2 Die seestroom wat verby Paternoster vloei is: (omkring 3 korrekte antwoorde)

warm	noordwaarts vloeiend	Agulhas	koud
	suidwaarts vloeiend	Benguela	

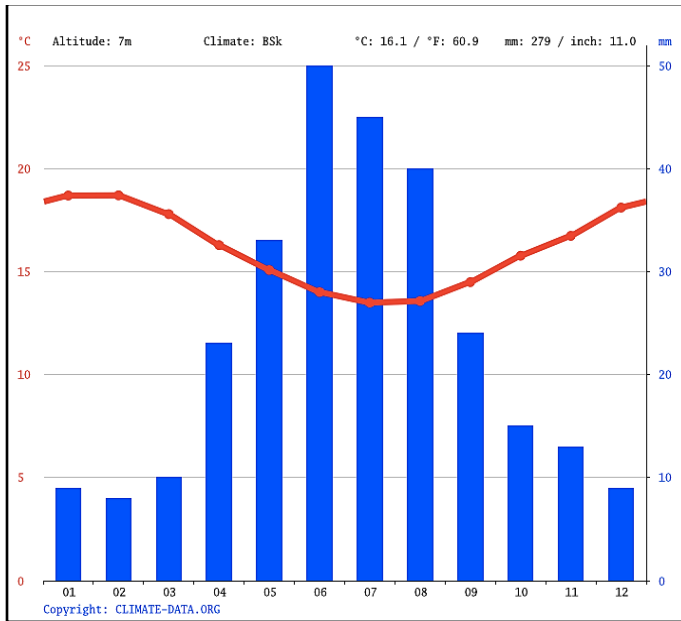
(3)

1.1.3 Bereken die reguitlynafstand vanaf Paternoster na Kaapstad.

Afstand: _____ (1)

1.2 Verwys na die grafiek om die vrae hieronder te beantwoord.

Figuur 2 – Klimaatgrafiek vir Paternoster

[Bron: <Climate-Data.org>]

1.2.1 Die klimaat van Paternoster word die beste beskryf as ...

Mediterreens.	☐
woestyn.	☐
subtropies.	☐

(1)

1.2.2 Omkring die korrekte antwoorde:

Reënval in Paternoster is *hoog / laag* en die jaarlikse temperature is in die algemeen *hoog / laag*.

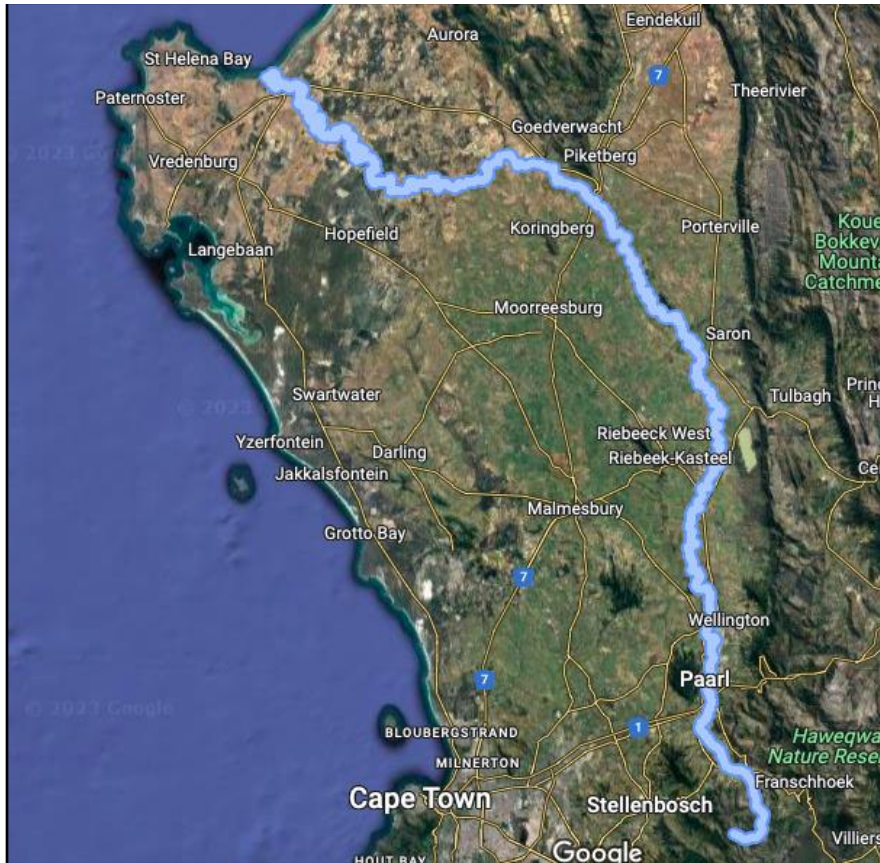
(1)

1.3 Bergrivier en die Kano-marathon

Die Bergrivier het sy oorsprong in die Franschhoekberge met 'n hoogte bo seespieël van 1 500 m. Die rivier is 294 km lank.

[Bron: <sahistory.org.za>]

Figuur 3 – Bergrivier

[Bron: Google maps]

1.3.1 Die oorsprong van die Bergrivier is (i) of (ii) en die monding is (iii) of (iv) van Paternoster.

(i) St Helenabaai (ii) Franschhoek (iii) SW (iv) ONO

Die korrekte volgorde is:

(i)	(iii)	
(i)	(iv)	
(ii)	(iii)	
(ii)	(iv)	

(2)

1.3.2 Gebruik die inligting wat gegee is om die gemiddelde gradiënt van die Bergrivier te bereken.

1:5	
1:0.05	
1:196	

Berekeninge:

(2)

Figuur 4 – Bergrivier Kano-marathon

[Bron: <ShowMe South Africa>]

1.3.3 Gebruik die spasie hieronder om 'n veldskets van die foto hierbo te teken. Op die diagram moet die volgende gemerk word:

- Rigting van vloei
- Stootoewer en glyoewer
- Grootste vloeispoed
- Stadigste vloeispoed

(5)

1.3.4 Maak van die foto op bladsy 7 gebruik om die tabel hieronder te voltooi:

	Antwoord:	Bewys:
Tipe vloei (laminêre / turbulente)		
Loop van die rivier (bo- / middel- / benede-)		

(4)

[20]

V1 subtotaal

VRAAG 2 KAARTVAARDIGHEDE EN NEDERSETTING

2.1 'n Groep toeriste ontmoet by die skool in Paternoster (E4 op die topografiese kaart). Hulle loop met die staproete langs na Groot Paternoster-punt in A4.

2.1.1 Bereken die afstand in kilometers wat hulle sal stap.

8,4km	
16,8km	
84km	

Berekening:

(2)

2.1.2 Identifiseer DRIE natuurlike kenmerke wat hulle op hierdie staptog sal sien.

- _____
- _____
- _____

(3)

2.1.3 Sal hulle vanaf Groot Paternoster-punt die vuurtoring aan die westelike kant van Seal Island (A3) kan sien?

Antwoord: _____

(1)

Rede: _____

_____ (1)

2.1.4 Wat is die peiling van hierdie staproete vanaf die skool in E4 na Groot Paternoster-punt in A4?

(1)

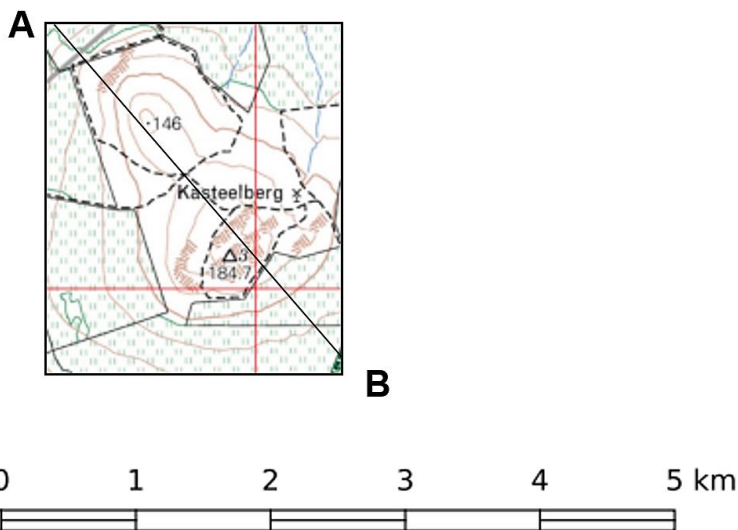
2.2 Lees die volgende uittreksel oor Kasteelberg (E7).

Die plek Kasteelberg in die geskiedenis van Khoekhoe

- Kasteelberg was 'n gerieflike plek vir die vroeë herders om te kamp aangesien dit toegang tot die ryk mariene hulpbronne aan die Weskus moontlik gemaak het. Jong robbe en skulpvis was 'n groot deel van hulle dieet en die vet van robbe is gemeng met rooi pigment (okra) en gebruik om hulle liggame mee te smeer.
- Ongeveer 30 000 jaar gelede het die jagters van die Middel-Steentydperk op die koppie gebly. Die grootste besetting van die koppie het eers baie jare later gebeur – ongeveer 1 800 jaar gelede.
- Kasteelberg is by verre die gebied met die beste weiveld in die Wes-Kaap. Daar is 'n klein grot wat tekens toon van twee periodes van besetting. Gedurende die eerste tydperk van besetting is dit deur jagters gebruik aangesien die hoofauna wat hier te vinde was klein boksoorte was. Skaapwagters het die grot gedurende die tweede besettingsperiode gebruik.

[Bron: <<https://www.theheritageportal.co.za/article/place-kasteelberg-khoekhoe-history>>]

Figuur 5 – Kasteelberg

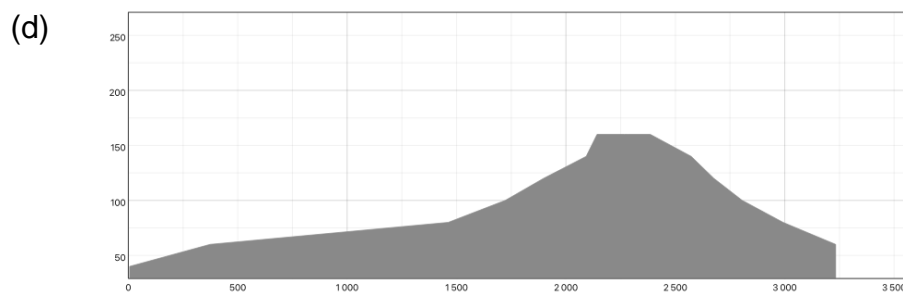
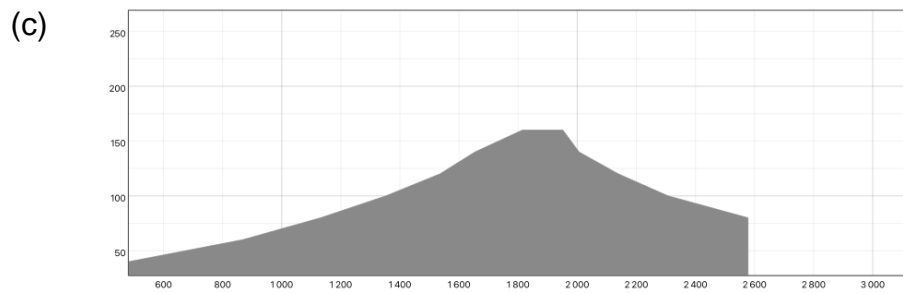
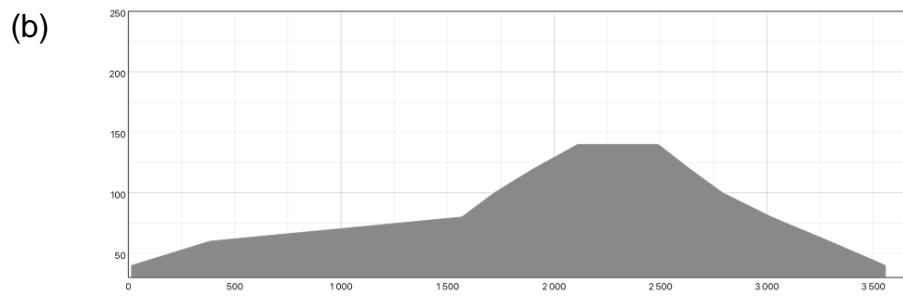
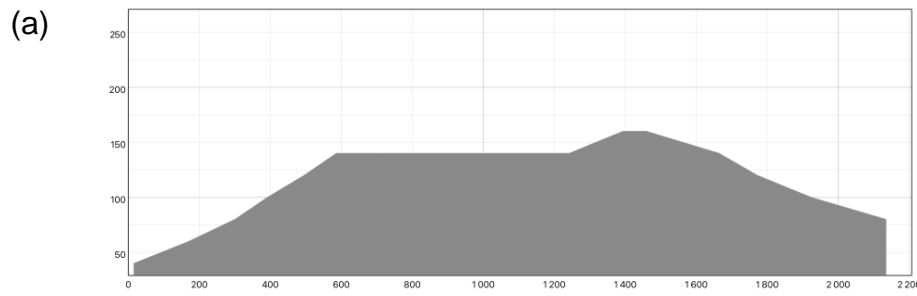
2.2.1 Bereken die area wat deur Figuur 5 hierbo verteenwoordig word, in hektaar.

Area: _____ hektaar

Berekeninge:

(3)

2.2.2 Gebruik die topografiese kaart van Kasteelberg (E7). Watter van die dwarsdeursnitte hieronder pas die lyn A–B in Figuur 5 op bladsy 10 die beste?

- A
- B
- C
- D

(2)

2.2.3 Bereken die vertikale vergroting van die dwarsdeursnit in (a) op bladsy 11.

Vertikale skaal: _____

Horisontale skaal: _____

Vertikale vergroting: _____

Berekeninge:

(4)

2.2.4 Gebruik bewyse op die kaart en die uittreksel en verduidelik waarom Kasteelberg die gekose standplaas vir die nedersetting van die Khoekhoe was.

(4)

2.2.5 Stel 'n rede voor waarom dit belangrik is om erfenisgebiede soos hierdie een te bewaar en herdenk.

(2)

2.3 Paternoster Hotel is in 1940 gestig toe een van die oorspronklike plaashuise omskep is.

Figuur 6 – Paternoster Hotel circa 1940

[Bron: <<https://paternosterhotel.co.za/author/paternosterhotel/>>]

Figuur 7 – Paternoster Hotel vandag

[Bron: <<https://www.eatout.co.za/venue/paternoster-hotel/>>]

2.3.1 Figure 6 en 7 is 80 jaar uitmekaar geneem en wys tydresolusie. Sê of hierdie hoë of lae tydresolusie is en gee 'n rede vir jou antwoord.

(2)

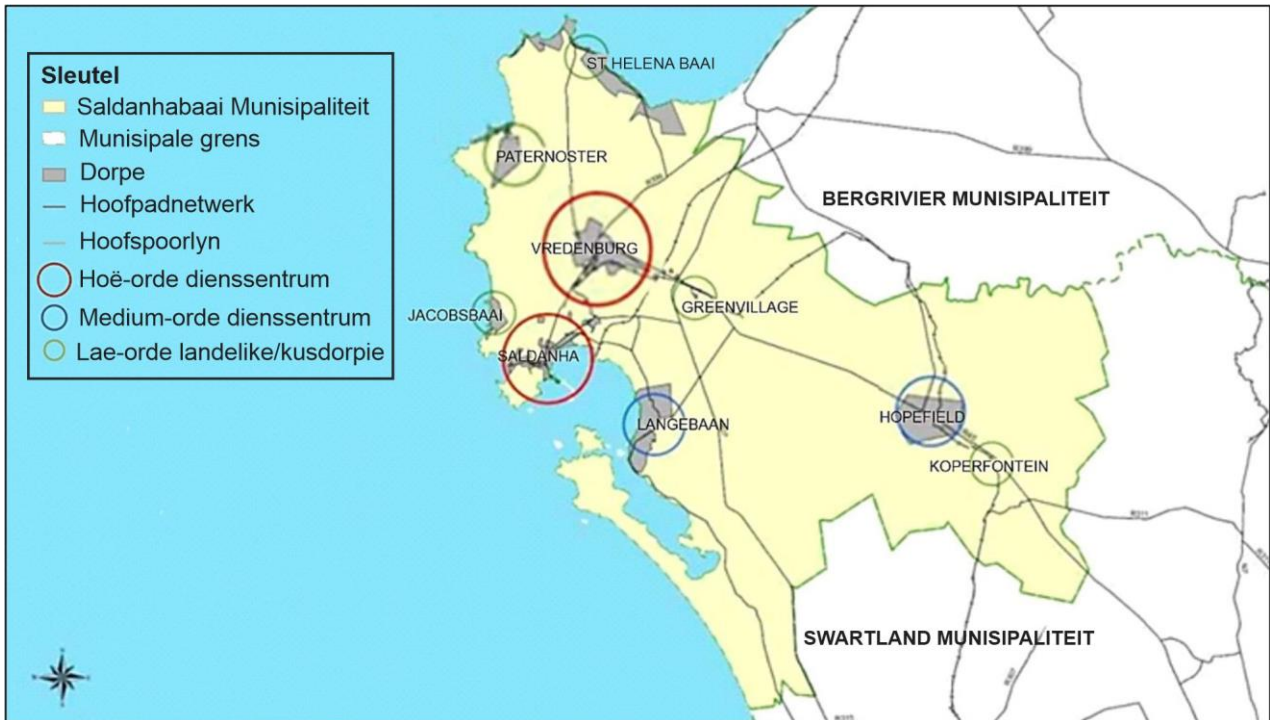
2.3.2 Die hotel is een van vele geboue in Paternoster wat tekens van *fasadisme* toon. Verduidelik wat dit beteken.

(2)
[27]

V2 subtotaal

VRAAG 3 EKONOMIESE GEOGRAFIE

Figuur 8 – Saldanhabaai Munisipaliteit

[Bron: Menslike Nedersettingsplan: Saldanhabaai Munisipaliteit]

Figuur 9 – Tabel van die hoof funksies, ekonomiese basis en voordele van ligging

Nedersetting	Hoof funksies	Ekonomiese hiërargie	Ekonomiese basis: voordele van ligging
Saldanha	Hoë-orde hoofsentrum	1	Nywerheidsdorp
			Diepseehaw
			Geproklameerde NOS
			Gevestigde visnywerheid en hawe
			Spoorlynaansluiting
Hopefield	Medium-orde landbou-dienssentrum	4	Beperkte kommersiële aktiwiteite
			Spoorlynaansluiting
Paternoster	(a)	4	(b)
			(c)

[Bron: Menslike Nedersettingsplan: Saldanhabaai Munisipaliteit]

3.1 3.1.1 Volgens die tabel is Saldanha 'n "Geproklameerde NOS". Verduidelik in detail wat 'n NOS is.

(3)

3.1.2 Die tabel het ontbrekende woorde by (a), (b) en (c). Vul die ontbrekende woorde in om die tabel te voltooi.

- (a) (Hoë-orde/ Medium-orde/ Lae-orde) _____
 - (b) (Ekonomiese aktiwiteit 1) _____
 - (c) (Ekonomiese aktiwiteit 2) _____
- (3)

3.1.3 Gee 'n rede vir jou antwoord op Vraag 3.1.2 (a).

(2)

3.2 Identifiseer DRIE bewysstukke vanaf die topografiese kaart 3217DD PATERNOSTER wat toon dat kommersiële boerdery in die omgewing van Paternoster plaasvind.

- _____

 - _____

 - _____

- (6)

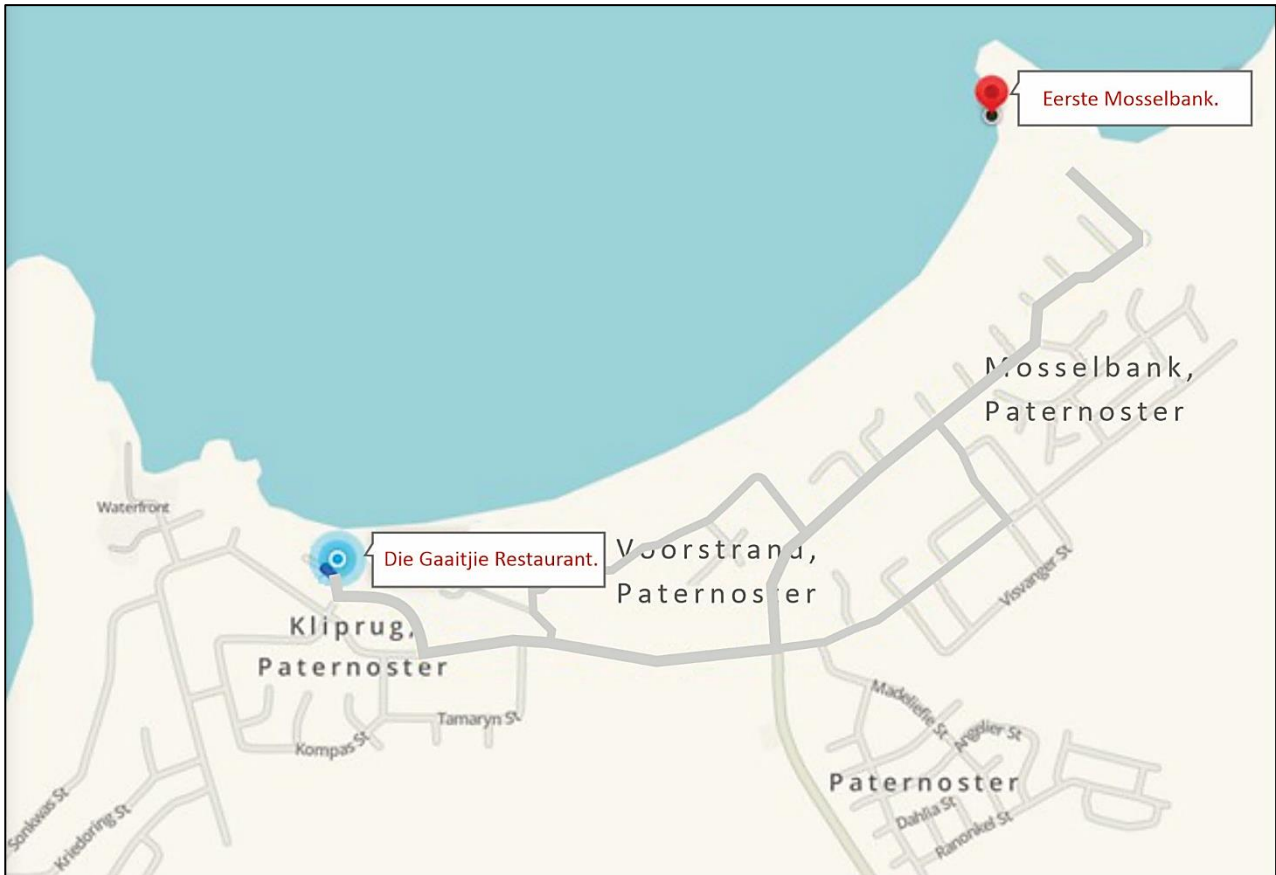
3.3 Gebruik bewyse van die topografiese kaart af en vul die tabel hieronder in.

	Foto	Sektor van die ekonomie	Alfanumeriese blok op die kaart	Faktor wat hierdie aktiwiteit bevorder	Faktor wat hierdie aktiwiteit belemmer
Kommersiële boerdery		(1)	A tot H, 5 tot 8	(1)	(1)
Kommersiële visserij		(1)	A tot H, 1 tot 3	(1)	(1)
Toerisme		(1)	E4	(1)	(1)
Soutwerke		(1)	(1)	(1)	(1)
Informele visvangs		(1)	E4	(1)	(1)

[30]

VRAAG 4 KLIMAAT, NEDERSETTING EN GIS

Figuur 10 – Die kuslyn van Paternoster

[Bron: <<https://www.waze.com>>]

4.1 4.1.1 Op die kaart hierbo, in die area tussen Die Gaaitjie Restaurant en Eerste Mosselbank, teken pyltjies om te toon in watter rigting die winde gedurende die dag sal waai en 'n ander pyltjie om die rigting van die winde in die nag aan te dui.

SLEUTEL

Dag	
Nag	

(2)

4.1.2 Verduidelik kortliks hoe hierdie winde wat in die dag waai, vorm.

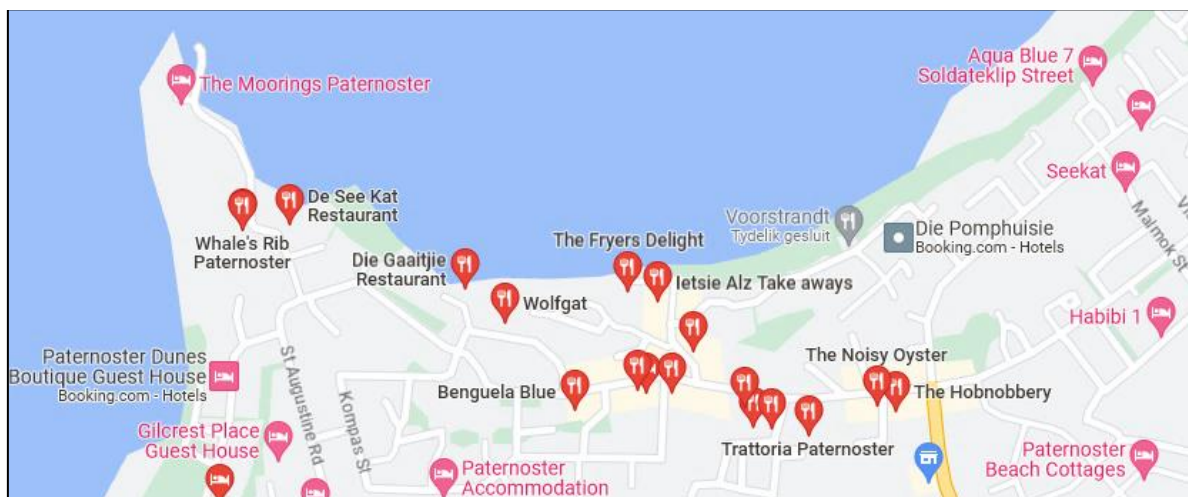
(4)

4.1.3 Die boere by Noodhulp (G6 op die topografiese kaart) het waargeneem dat dit beide in die winter en die somer heelwat koeler op die plaas as in Paternoster (E4) is. Vul die tabel hieronder in om dit te verduidelik.

	Noodhulp koeler	Paternoster warmer
Rede 1		
Rede 2		

(4)

Figuur 11 – Restaurante in Paternoster

[Bron: Google Maps]

4.2 Die restaurante in Paternoster is saam gegroep, wat kenmerkend van *funksionele magnetisme* is.

4.2.1 Verduidelik wat *funksionele magnetisme* beteken.

(2)

4.2.2 Watter voordele hou sodanige saamgroepering in?

- Vir toeriste _____

 - Vir restauranteienaars _____

- (4)

4.3 In 'n GIS-program word werklike items deur nodusse, weë en grense verteenwoordig. As jy op enige kenmerk klik, sal die program velde vertoon.

Gee sinonieme vir hierdie terme (hierbo gebruik) deur uit die woorde hieronder te kies.

Attribute/ Veelhoeke/ Punte/ Lyne

- (a) Nodusse _____
 - (b) Weë _____
 - (c) Grense _____
 - (d) Velde _____
- (4)

4.4 Jy moet besluit waar 'n nuwe restaurant in Paternoster geleë moet wees. Gebruik 'n ster en dui baie duidelik op Figuur 11 waar jy kies om jou restaurant te vestig. Die ligging moet aan die volgende kriteria voldoen:

- Moet in 'n noordelike rigting wys.
 - Moet uitkyk oor die see.
 - Moet in dieselfde area as die hoofdistrik vir restaurante wees.
- (3)
[23]

V4 Subtotaal

Totaal: 100 punte

